Gemeente Heerde

cittaslow

Actieve raadsinformatie

Registratienummer 2021-13

Datum:	2 februari 2021
Van collegelid:	Wolbert Meijer
Aan:	Raads- en commissieleden
Onderwerp:	BDO-benchmark Nederlandse gemeenten 2021

Inleiding

Jaarlijks wordt er door BDO een benchmark voor alle Nederlandse gemeenten uitgevoerd waarbij er gekeken wordt hoe de gemeenten er op financieel gebied voor staan. In januari 2021 heeft BDO haar benchmark opgeleverd, waarbij de benchmark is gebaseerd op een vijftal financiële kengetallen[1] die verplicht onderdeel uitmaken van de begroting en de jaarstukken. Het voorliggende onderzoek is gebaseerd op de kengetallen van de jaarstukken uit 2019. In deze benchmark is een ranglijst opgesteld waarbij de gemeenten in 4 categorieën zijn opgesplitst; > 100.000 inwoners; 50.000–100.000 inwoners; 25.000-50.000 inwoners en < 25.000 inwoners. De uitkomsten van de benchmark zijn in deze memo Ari toegelicht.

Kernboodschap

Het algehele beeld van deze benchmark is dat de financiële positie van de gemeenten is verslechterd. Veel gemeenten hebben te maken met toenemende tekorten, het eigen vermogen daalt en veelal is er geen (structureel) evenwicht meer in de exploitatie. Dit beeld zet zich naar verwachting de komende jaren door; 79% van de gemeenten verwacht dat 2021 met verlies zal worden afgesloten. Belangrijkste oorzaak van deze neerwaartse spiraal is het sociaal domein. De bezuinigingen die hierin door het Rijk zijn doorgevoerd kunnen niet of niet volledig worden opgevangen.
Vanuit BDO wordt een aantal algemene aanbevelingen gedaan om het tij te keren. Voor de gemeenten is het van belang dat er goed wordt gemonitord op de financiële weerbaarheid, dat er wordt ingezet op goed risicomanagement en dat er snel (financieel) kan worden bijgestuurd; indien nodig met een herijking van taken. De gemeente Heerde is al begonnen met het uitvoeren van risicoanalyses op de processen. Deze methode kan ook worden gehanteerd bij het opmaken van de paragraaf weerstandsvermogen en is onmisbaar bij de rechtsmatigheidsverantwoording. Voor provincies geldt dat er moet worden gefocust op het weerstandsvermogen en het structureel en reëel evenwicht van de gemeentebegrotingen. Van het Rijk wordt verwacht dat de financiële middelen die beschikbaar worden gesteld (algemene uitkering) zo eerlijk mogelijk worden verdeeld en dat de gemeenten voldoende worden gecompenseerd voor de (toegenomen) taken die moeten worden uitgevoerd.

De gemeente Heerde is tezamen met nog 126 andere gemeenten ingedeeld in de categorie < (kleiner dan) 25.000 inwoners. In 2018 bezette Heerde de 85e positie op de ranglijst, voor 2019 is er doorgestegen naar positie 61; een mooi resultaat!

Wel moet er de kanttekening worden geplaatst dat deze ranglijst alleen is gebaseerd op de financiën van de gemeenten en dan alleen ook nog maar op een 5-tal vastomlijnde kengetallen over het betreffende (boek)jaar. Het kengetal 'solvabiliteit' (verhouding eigen vermogen / balanstotaal

[1] Solvabiliteit, Netto schuldquote gecorrigeerd, Grondexploitatie, Structurele exploitatieruimte en Belastingcapaciteit.

uitgedrukt in een percentage) bijvoorbeeld is voor de gemeente Heerde 25. Bestuurlijk hebben wij de strategische keus gemaakt om gelet op de negatieve rente in 2019 geldleningen aan te gaan voor onze langlopende financieringsbehoefte. Deze keus heeft impact op deze benchmark omdat daardoor ons balanstotaal fors hoger werd, onze solvabiliteit lager en dus een minder hoge positie op de ranglijst.
Dat onze gemeente desondanks fors gestegen is in de ranglijst, stemt ons college tevreden en geeft ons de overtuiging en het vertrouwen dat we met elkaar de goede stappen zetten."

Bijlagen:

1. BDO-benchmark Nederlandse gemeenten 2021.